

Private eiendeler

Strgjfl. § 26. Private eiendeler

Kriminalomsorgen kan ut fra hensynet til ro, orden og sikkerhet gi bestemmelser om hvilke gjenstander som det er tillatt å ta med inn eller ut av fengsel.

Gjenstander som tas inn eller ut av fengsel, kan undersøkes etter §§ 27 og 28.

Kriminalomsorgen kan midlertidig holde tilbake penger eller gjenstander som er forsøkt innført eller utført i strid med første ledd. Hvis pengene eller gjenstandene ikke blir beslaglagt etter straffeprosessloven kapittel 16, inndratt etter straffeloven § 67, eller holdt tilbake på annet grunnlag, skal de senest leveres tilbake ved løslatelse eller når en besøkende forlater fengslet. Kriminalomsorgen kan destruere alkohol, andre rusmidler og medikamenter mv.

Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

Forskriften § 3-19. Private eiendeler. Bruk av private midler

Lokalt nivå gir nærmere bestemmelser om hvilke gjenstander og hvor mange gjenstander som tillates tatt med på rommet. Tilsvarende gjelder gjenstander som innsatte ønsker oppbevart på fengselsområdet. Overdragelse mellom innsatte innbyrdes er ikke tillatt uten forhåndssamtykke.

Innsatte kan i begrenset omfang få skaffe seg nærmere bestemte næringsmidler. Anskaffelser skjer for mottatte dagpenger.

Innsatte har ikke adgang til å bruke private midler til eget behov i fengselet, med mindre lokalt nivå gir særskilt tillatelse til det.

Det er ikke tillatt for innsatte å ha symboler eller effekter som er egnet til å skape frykt hos andre innsatte eller ringeakt for dem eller som på annen måte er uheldig for miljøet i fengselet.

Forskriften § 3-20. Datautstyr og lignende

Datautstyr og lignende kan bare benyttes av innsatte til arbeid, undervisning eller andre tiltak når det finnes formålstjenlig ut fra lokale forhold og når det finnes sikkerhetsmessig ubetenkelig. De samme regler gjelder for bruk av privat datautstyr og lignende.

I fengsler med høyt sikkerhetsnivå kan det bare gis tillatelse til bruk av privat datautstyr og lignende i helt spesielle opplærings situasjoner der det er dokumentert ekstraordinære behov.

Innsatte skal som hovedregel ikke kunne disponere datautstyr o.l. som er koblet til eksternt datanettverk, eksternt datautstyr eller lignende. Dette kan bare skje dersom det er særlig grunn til det og når det finnes sikkerhetsmessig ubetenkelig. Bruk av slikt utstyr forutsetter at reglene for brevkontroll følges.

Programvare og øvrig innhold må ikke i skrift, bilde, film eller lyd være av en slik art at det kan ha uheldig påvirkning på innsatte selv, andre innsatte eller miljøet i fengselet som helhet.

Alt utstyr, tilbehør og innhold kan gjennomgås og kontrolleres. Utstyret skal, om mulig, plomberes. Før tillatelse gis til å ha privat utstyr tilgjengelig, må det innhentes skriftlig samtykke fra innsatte om at kontroll når som helst kan finne sted på dennes bekostning.

Regler om elektronisk postsending fremgår av forskriften § 3-27.

Forskriften § 3-21. Rusmidler

Det er forbudt for innsatte å bruke enhver form for alkohol, narkotika eller andre rusmidler, bedøvelsesmidler, hormonpreparater eller andre kjemiske stoffer som ikke er lovlig foreskrevet. Lokalt nivå gir nærmere bestemmelser om hvor tobakksrøyking er tillatt.

Forskriften § 3-22. Klær, sengetøy, toalettartikler, med mer

Oppholdsrom og innsattes rom skal ha tilfredsstillende utstyr og inventar, og holdes i ordentlig stand. Innsatte skal behandle fengselets inventar og utstyr med forsiktighet og ikke påføre det skade. Innsatte skal holde sitt rom rent og i orden etter nærmere bestemmelser gitt av lokalt nivå.

Innsatte kan ha private klær og sko etter nærmere bestemmelser gitt av lokalt nivå. Privat sengetøy og håndklær tillates normalt ikke. De innsatte skal ved behov få utdelt de nødvendige toalettartikler.

Forskriften § 3-23. Kosthold. Innkjøp

Kostholdet i fengselet skal være i overensstemmelse med gjeldende regler for dette. Bruk og oppbevaring av kosttilskudd er ikke tillatt, unntatt når kosttilskudd forordnes av lege av medisinske årsaker. Forbudet gjelder ikke ordinært vitamintilskudd som utdeles i forbindelse med måltider.

Innsatte skal ha adgang til å kjøpe nærings- og nytelsesmidler og toalettartikler minst én gang pr. uke.

26.1 Anvendelsesområde

Bestemmelsene gjelder i fengsel med høyt sikkerhetsnivå og i fengsel med lavere sikkerhetsnivå. De forutsettes praktisert med lempe i fengsel med lavere sikkerhetsnivå.

26.2 Innsattes private eiendeler

Med gjenstander menes også penger.

Leder av fengsel skal alltid utarbeide en liste over hvilke gjenstander som er tillatt å bringe med inn i fengselet. Det må fremgå hva som kan tas med på den innsattes rom, og hva som skal oppbevares på effektlageret. Bestemmelsene må gjøres kjent for de innsatte.

Leder av fengsel bestemmer hva som kan bringes inn på fengselets område. I vurderingen skal det skal særlig legges vekt på hensynet til ro, orden og sikkerhet i fengselet, herunder hensynet til effektiv visitasjon, gjenstandenes størrelse/art/antall/verdi, størrelsen på innsattes rom og lagerkapasitet i fengselet. Innsatte bør informeres om begrensninger i lagringskapasitet før innsettelsen. Det må ikke uten rimelig grunn skapes vesentlig ulikhet mellom de enkelte innsatte.

Innsatte kan ha noen mindre, personlige eiendeler hos seg i fengselet, for eksempel private klær av nødvendig mengde (se under), en begrenset mengde ringe/smykker (se under) og gjenstander til bruk ved fritids- og hobbyvirksomhet, samt toalettartikler etter behov dersom slikt ikke utleveres av fengselet. Privat TV, radio, CD-spiller, datautstyr og annet teknisk utstyr skal ved behov - om mulig - plomberes hvis det tillates tatt inn på innsattes rom.

Mobiltelefon og liknende kommunikasjonsutstyr er under ingen omstendighet tillatt.

Tilsvarende gjelder for tilhørende utstyr til dette.

I fengsel med høyt sikkerhetsnivå er det som hovedregel ikke tillatt at innsatte har til rådighet teknisk utstyr som kan sende eller motta tekstmeldinger, som for eksempel tekst-TV, som kan

motta SMS-meldinger og lignende. Slik elektronisk skriftlig kommunikasjon skal kunne kontrolleres etter straffegjennomføringsloven § 30. I fengsel med lavere sikkerhetsnivå kan dette praktiseres lempeligere.

Slike gjenstander kan innsatte gis adgang til å skaffe seg under fengselsoppholdet etter forhåndstillatelse.

Som hovedregel skal innsatte kunne ha og motta aviser, tidsskrifter og bøker. Unntak gjelder dersom innholdet i skrift eller bilde kan ha uheldig påvirkning på innsatte selv, andre innsatte eller miljøet i fengselet som helhet.

Reglene gjelder tilsvarende når innsatte mottar gjenstander/gaver fra pårørende eller andre besøkende.

Innsatte har rett til å ha bibel, nytestament og salmebok, koranen eller annen religions hellige skrift på eget språk på rommet.

26.3 Nærmere om klær

Etter behov skal fengselet sørge for at innsatte utstyres med passende klær til bruk i arbeid eller andre aktiviteter, samt i fritiden dersom egne klær ikke er egnet eller mangler.

Privat tøy tillates kun brukt hvis klærne ikke kan virke støtende på de øvrige innsatte. Innsatte skal ikke benytte klær med symboler som er egnet til å skape frykt hos eller ringeakt for andre innsatte, som for eksempel klær med nazi-, mc- eller satanistsymboler.

26.4 Andre gjenstander

Smykker og andre gjenstander som egner seg som betalingsmiddel skal bare tillates medbragt i begrenset utstrekning. Se under angående registrering.

Ved vurderingen av hvilke gjenstander som tillates på innsattes rom må det legges betydelig vekt på å begrense gjenstander som kan brukes som våpen eller som redskap ved rømning. Det samme gjelder for toalettartikler. For øvrig må gjenstander som er vanskelig å kontrollere begrenses.

26.5 Overdragelse mv.

Overdragelse mellom innsatte innbyrdes ved gave, lån, bytte, handel og lignende er ikke tillatt uten forhåndssamtykke.

26.6 Kontroll. Registrering. Oppbevaring

Gjenstandene skal gjennomgås ved innsettelsen slik at det kan avgjøres hvilke gjenstander innsatte kan ha med seg på rommet. Eiendeler som ikke tillates tatt med inn på rommet, oppbevares innelåst på egnet lager i fengselet atskilt fra effekter som tilhører andre innsatte.

Dersom det anses praktisk, kan gjenstander som innsatte ikke gis anledning til å oppbevare på fengselsområdet, sendes til hans pårørende eller andre mot kvittering. Utgiftene dekkes av

innsatte eller mottaker. Eiendeler med liten økonomisk verdi og som vanskelig kan oppbevares, kan tilintetgjøres dersom det ikke er praktisk å overlate dem til de pårørende.

Er det grunn til å tro at noe av det innsatte bringer med seg er fratatt eieren ved et straffbart forhold, skal politiet underrettes.

Gjenstander som innsatte har med seg, utleveres mot kvittering etter beslutning av retten eller politiet.

Gjenstander som innsatte har fått tillatelse til å skaffe seg eller motta, skal nøye kontrolleres. Gjenstandene skal ikke gjemmes bort og forevises ved visitasjon.

I fengsler med høyt sikkerhetsnivå skal eiendelene registreres inn og ut av fengselet. Det samme gjelder for eiendeler som oppbevares på lageret. Oppgaven skal til en hver tid være à jour, og underskrives av innsatte og én tilsatt. Nekter den innsatte å underskrive oppgaven, skal en annen tilsatt ved underskrift bevitne at oppgaven over eiendeler inneholder korrekte og utførlige opplysninger. Oppgaven skal være detaljert med hensyn til antall, merke, kvalitet, osv. Direktør på regionalt nivå kan bestemme at tilsvarende regler om registrering skal gjelde i fengsel med lavere sikkerhetsnivå.

Utfyllende bestemmelser om registrering kan ved behov fastsettes av direktør på regionalt nivå.

26.7 Nærings- og nytelsesmidler. Oppbevaring av fyrstikker og lignende

Innsatte skal - etter leder av fengsels nærmere bestemmelser - ikke ha fyrstikker eller annet fyrstøyt hos seg dersom det er fare for misbruk.

Med nærings- og nytelsesmidler menes for eksempel frukt, grønnsaker, pålegg og drikke.

26.8 Gaver. Besøk

Se straffegjennomføringsloven § 31 om besøk med tilhørende retningslinjer. Postsending til og fra innsatte er nærmere regulert i straffegjennomføringsloven § 30 med tilhørende retningslinjer. Retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 26 gjelder tilsvarende så langt de passer.

26.9 Kjøp. Bruk av dagpenger og private midler

Kjøp skjer for mottatte dagpenger, jf. straffegjennomføringsloven § 19 og forskriften § 3-13. Innsatte har ikke adgang til å bruke private midler til eget behov i fengselet, jf. forskriften § 3-19, unntatt dersom leder av fengsel gir tillatelse til det. Slik tillatelse må ikke uten rimelig grunn føre til vesentlig ulikhet mellom de innsatte.

Kjøp foregår i fengselets kantine eller kiosk der slik finnes, eller besørges av en tilsatt eller gjennom andre handleordninger.

Postordrekjøp skal forhåndsgodkjennes av leder av fengsel dersom fengselet benyttes som mottaksadresse.

26.10 Inndragning eller beslag

Det er opp til påtalemyndigheten å vurdere om det er grunnlag for beslag eller inndragning etter bestemmelsene i straffeprosessloven eller straffeloven av tilbakeholdte penger eller gjenstander. Leder av fengsel vurderer om påtalemyndigheten skal varsles i det enkelte tilfelle.

26.11 Destruksjon

For illegale midler vises det straffegjennomføringsloven § 40 med tilhørende retningslinjer. Reaksjon på brudd ved gjennomføring av fengselsstraff - Straffbare handlinger.

Alkohol som er forsøkt tatt med inn i fengselet skal normalt destrueres. Legale midler for øvrig skal normalt også destrueres. Unntaksvis kan slike midler plasseres på effektlageret og utleveres innsatte ved løslatelsen, for eksempel medisin som er foreskrevet av lege.

26.12 Særlig om datautstyr, m.m.

Særreglene gjelder når ikke annet følger av straffegjennomføringsloven eller forskriften for øvrig. Se også retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 18 (særregler om data, m.m.) og retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 30 (om elektronisk kommunikasjon, m.m.).

Det kan gis tillatelse til bruk av privat datautstyr og lignende, men bare når det finnes formålstjenlig ut fra lokale forhold og når det finnes sikkerhetsmessig ubetenkelig. I vurderingen skal det tas hensyn både til fengselets alminnelige sikkerhetsnivå og den innsattes egne forhold.

I fengsler med høyt sikkerhetsnivå kan det unntaksvis gis tillatelse til bruk av privat datautstyr, men da bare i helt spesielle opplærings situasjoner for eksempel ved dysleksi eller andre ekstraordinære, dokumenterte behov. Dersom innsatte gis tillatelse til å disponere slikt utstyr på eget rom, skal det kontrolleres særskilt at dette ikke benyttes med annet teknisk utstyr som for eksempel mobiltelefon og lignende, jf. straffegjennomføringsloven § 30.

Alt utstyr skal registreres.

Det skal etableres forsvarlige kontroll- og oppfølgingsrutiner for å avdekke misbruk av programvare, maskinvare og øvrig innhold. Alt utstyr skal særskilt gjennomgå og kontrolleres. Slik kontroll kan omfatte for eksempel visitasjon og kontroll med teknisk utstyr, også med bistand fra datakyndig personell. Disse skal ha tilgang til alle deler og tilgangsnivåer på utstyret. Utstyret skal, om mulig, plomberes. Før tillatelse gis til å ha utstyret tilgjengelig, må det innhentes skriftlig samtykke fra innsatte om at kontroll når som helst kan finne sted på dennes bekostning. Eventuelle utgifter og risiko som følger av at utstyret må sendes ut av fengselet eller kontrolleres på annen måte, belastes innsatte.

Lagringsmedium som for eksempel disketter, CD-rom og lignende skal oppbevares samlet og lett tilgjengelig. Forsendelse av lagringsmedium reguleres av straffegjennomføringsloven § 30.

I fengsel med lavere sikkerhetsnivå kan reglene her praktiseres lempeligere.

Adgangen til å ha privat datautstyr og lignende tilgjengelig er å anse som en begunstigelse, jf. retningslinjene til straffegjennomføringsloven § 40.

26.13 Innsattes rom, sengetøy m.m.

Forskriften § 3-22. Klær, sengetøy, toalettartikler, med mer

Oppholdsrom og innsattes rom skal ha tilfredsstillende utstyr og inventar, og holdes i ordentlig stand. Innsatte skal behandle fengselets inventar og utstyr med forsiktighet og ikke påføre det skade. Innsatte skal holde sitt rom rent og i orden etter nærmere bestemmelser gitt av lokalt nivå.

Innsatte kan ha private klær og sko etter nærmere bestemmelser gitt av lokalt nivå. Privat sengetøy og håndklær tillates normalt ikke. De innsatte skal ved behov få utdelt de nødvendige toalettartikler.

26.14 Låsing av innsattes rom

Hvis innsatte har nøkkel til sitt rom, skal døren holdes låst når han ikke er på rommet. Se for øvrig retningslinjene om Sikkerhet, kontroll og disiplin.

26.15 Sengetøy, m.m.

Innsatte skal tildeles egnet sengetøy og et passende antall håndklær. Dette skal normalt være merket. Sengetøy og håndklær skal skiftes jevnlig og ved behov.